

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

A Study of the Relationship between Leadership of School
Administrators in the 21st Century and Effectiveness in Sufficiency
School Administration under the Phitsanulok Primary
Educational Service Area Office 3

หนึ่งฤทัย มากก้อน^{1*} และนิคม นาค้าย²
Nuengruethai Makkon^{1*} and Nikom Nak-Ai²

(Received: Feb 16, 2023; Revised: Apr 16, 2023; Accepted: Apr 27, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พอเพียง กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 104 แห่ง ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางประมาณค่ากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ใช้วิธีสุ่มแบ่งชั้นโดยใช้อำเภอเป็นชั้นในการสุ่ม จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง พบว่าในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก และส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประสิทธิภาพ สถานศึกษาพอเพียง

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก 65000

M.Ed. Educational Administration, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok 65000, Thailand

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก 65000

Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok 65000, Thailand

*Corresponding author, e-mail: nuengruethai.m@psru.ac.th

ABSTRACT

This research aims to study: 1) The leadership of School Administrators in the 21st Century of Sufficiency School Administrators; 2) The effectiveness in Sufficiency School Administration of sufficiency school administrators; and 3) The relationship between leadership of school administrators in the 21st Century on the effectiveness of sufficiency school administration. The sample is 104 sufficiency educational institutions under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3. Derived from defining a target audience, for example, with a table in the group value, which Craigie Morgan Using the method of random stratification by giving districts as tiers to randomly order for simple random sampling. Research tools was a 5-level estimation scale questionnaire. Statistics used in research were mean, standard deviation. and the Pearson correlation coefficient.

The results showed that: 1) Leadership of School Administrators in the 21st Century of Sufficiency School Administrators Overall, it was at a high level; 2) Effectiveness in Sufficiency School Administration of sufficiency school administrators Overall, it was at a high level; and 3) The relationship between leadership of school administrators in the 21st century and effectiveness in school administration sufficiency found that the overall correlation coefficient was positively correlated. and most of them had a relatively low level of relationship. The value of the correlation was between .258 - .400 with statistical significance at the .01 level.

Keywords: Leadership, School administrators in the 21st century, Effectiveness, Sufficiency schools

บทนำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยให้นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างสมดุล มั่นคง และยั่งยืน ภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ โดยใช้หลักความพอประมาณกับศักยภาพของตนเอง วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์ (2560, น. 12) กล่าวว่า การดำรงชีวิตและดำเนินชีวิตแบบพอเพียง กล่าวคือให้ยึดหลักการ “พอมีพอกิน” เป็นหลักพึ่งตนเองให้ได้มากที่สุด ทำการทั้งปวงแบบพอประมาณ และจะต้องไม่ประมาท การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม อย่างรอบรู้และรอบคอบ และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีการวิเคราะห์ คิดแยกแยะ ตัดสินใจรวดเร็วเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 (กนกอร สมปราชญ์, 2560, น. 2)

กระทรวงศึกษามีหน้าที่ในการจัดการศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง กระทรวงศึกษาธิการได้มอบนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษาน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็น แนวทางในการบริหารและการจัดการศึกษาในทุกมิติ โดยให้สอดแทรกหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรการเรียนรู้ และพัฒนาบุคลากรทั้งบริหารและครูให้เป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง โดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการทำงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษามากโดยเฉพาะในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจ สังคม ผู้บริหารจึงต้องมีความชำนาญทางด้าน การเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ภาวะผู้นำ (Leadership) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จ ภาวะผู้นำที่มีในองค์กรที่มีทั้งในผู้นำและผู้ตามขององค์กรนั้น สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จทั้งในองค์กรของตนเองและองค์กรอื่น จนขยายสู่องค์กรระดับประเทศ ซึ่งต้องอาศัยการมีภาวะผู้นำทั้งสั้น (ธีรศักดิ์ อุปรมัย, อุปรมัย อธิชัย, สุชาติ บางวิเศษ, 2563, น. 60) ผู้บริหารจึงถือว่าเป็นผู้นำองค์กรและเป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินการต่างๆ ของสถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิผล และความสมดุลเพื่อให้บริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เป็นหน่วยงานทางการศึกษารับผิดชอบจัดการศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 4 อำเภอ ประกอบไปด้วยสถานศึกษาทั้งหมด 163 แห่ง มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้มีทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน ทักษะการเรียนรู้ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี สร้างนวัตกรรมเพื่อรองรับวิถีใหม่ (New normal) เสริมสร้างการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีความตระหนักถึงความสำคัญในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเข้ากับการบริหารจัดการสถานศึกษา (กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3, 2563, น. 22)

สถานศึกษาในสังกัดหลายแห่งได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการ การศึกษาบูรณาการสู่กระบวนการเรียนการสอนและให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นสอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 และได้ผ่านการประเมินรับรองให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง ซึ่งผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จึงเห็นความสำคัญและสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาจะได้นำผลจากการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

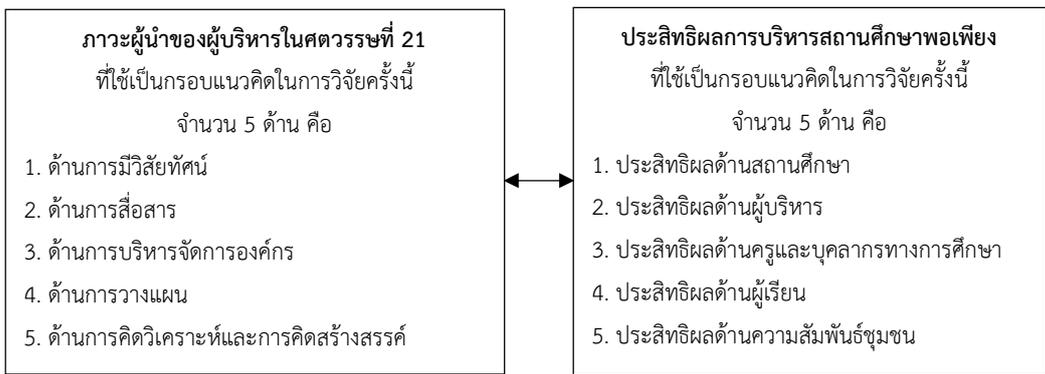
สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของนักวิชาการทางด้านการศึกษาต่างๆ จำนวน 9 คน ดังนี้ (Hoyel, English and Staffy, 2005 อ้างถึงใน แพรดาว สนองพันธ์, 2557; Baird, 2006 อ้างถึงใน แพรดาว สนองพันธ์, 2557; Weigel, 2012 อ้างถึงใน ชัยยนต์ เพาพาน, 2559; วิโรจน์ สารรัตน์, 2556; แพรดาว สนองพันธ์, 2557; ศศิตา เพลินจิต, 2558; กรรณิการ์ เรตมอนต์, 2559; พรชัย เจตมาน, 2560; คะเนิงนิตย กิจวิธิ 2560) ได้ 44 ด้าน และได้คัดเลือกด้านที่มีความถี่ ร้อยละ 30 ขึ้นไป ได้ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 5 ด้าน คือ ความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ การสื่อสาร การบริหารจัดการองค์กร การวางแผน และการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์

ส่วนองค์ประกอบของประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ตามแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ จำนวน 7 คน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555; ศูนย์การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2556ก; ศูนย์การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2556ข; พรทิพย์ บรรเทา, 2558; สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2558; โรงเรียนสระปทุม, 2559; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) ได้องค์ประกอบของประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาพอเพียง 12 องค์ประกอบ และได้คัดเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ ร้อยละ 30 ขึ้นไป ได้องค์ประกอบของประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 5 ด้าน คือ ประสิทธิภาพด้านสถานศึกษา ประสิทธิภาพด้านผู้บริหาร ประสิทธิภาพด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพด้านผู้เรียน และประสิทธิผลด้านความสัมพันธ์ชุมชน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 142 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 104 แห่ง ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณค่ากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่มอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 42-43) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้โรงเรียนที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร 1 คน ครูหัวหน้าวิชาการ 1 คน และครูผู้รับผิดชอบโครงการ 1 คน โดยผู้บริหาร ครูที่อยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน จะถือเป็นหน่วยวิเคราะห์เดียวกัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาพอเพียงมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบปรับปรุงความสมบูรณ์และความถูกต้องของเนื้อหา จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (Index of Objective Congruence: IOC) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6-1.0

2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขจนมีความสมบูรณ์และมีความเหมาะสมไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบราค (Cronbach alpha coefficient) แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .990 และ แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .978

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สำหรับขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาพอเพียง จำนวน 104 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 312 คน ในการเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 312 คน ได้คืนกลับมา 264 คน คิดเป็นร้อยละ 84.62 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม-สิงหาคม

3.3 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเองและรูปแบบออนไลน์โดยใช้ Google Forms

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

4.2 วิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เพื่อวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน แล้วนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545, น. 102) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

0.81-1.00 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียงมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

0.61-0.80 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียงมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง

0.41-0.60 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียงมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

0.21-0.40 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียงมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ

0.01-0.20 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียงมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

0.00 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ไม่มีความสัมพันธ์

5. สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

1. ผลวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	n = 264		แปลผล	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.		
1.	ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.43	0.58	มาก	4
2.	ด้านการสื่อสาร	4.30	0.60	มาก	5
3.	ด้านการบริหารจัดการองค์กร	4.46	0.62	มาก	2
4.	ด้านการวางแผน	4.45	0.55	มาก	3
5.	ด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	4.47	0.59	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวม		4.42	0.55	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์สูงสุดเป็นลำดับแรก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.59) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.62) อยู่ในระดับมาก ส่วนลำดับสุดท้าย คือ ด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.60) อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

2. ผลวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ข้อ	ประสิทธิผลของสถานศึกษาพอเพียง	n = 264		แปลผล	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.		
1.	ประสิทธิผลด้านสถานศึกษา	4.49	0.53	มาก	2
2.	ประสิทธิผลด้านผู้บริหาร	4.51	0.53	มากที่สุด	1
3.	ประสิทธิผลด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.38	0.53	มาก	4
4.	ประสิทธิผลด้านผู้เรียน	4.32	0.59	มาก	5
5.	ประสิทธิผลด้านความสัมพันธ์ชุมชน	4.44	0.56	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม		4.43	0.50	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ประสิทธิผลด้านผู้บริหารสูงสุดเป็นลำดับแรก ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.53) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ประสิทธิผลด้านสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.53) อยู่ในระดับมาก ส่วนลำดับสุดท้าย คือ ประสิทธิผลด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.59) อยู่ในระดับมาก

3. ผลวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ภาวะผู้นำ ของผู้บริหาร สถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ประสิทธิผลของสถานศึกษาพอเพียง					การแปลผล ระดับความสัมพันธ์ ในภาพรวม
	ด้าน สถานศึกษา	ด้าน ผู้บริหาร	ด้าน ครูและบุคลากร ทางการศึกษา	ด้านผู้เรียน	ด้านความสัมพันธ์ ชุมชน	
ด้านการมีวิสัยทัศน์	.289**	.320**	.355**	.312**	.381**	ค่อนข้างต่ำ
ด้านการสื่อสาร	.319**	.377**	.388**	.313**	.400**	ค่อนข้างต่ำ
ด้านการบริหาร						
จัดการองค์กร	.301**	.336**	.312**	.258*	.349**	ค่อนข้างต่ำ
ด้านการวางแผน	.316**	.315**	.335**	.292**	.382**	ค่อนข้างต่ำ
ด้านการคิด วิเคราะห์ และการคิด สร้างสรรค์	.326**	.374**	.337**	.269*	.374**	ค่อนข้างต่ำ
ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21					r = .379**	ค่อนข้างต่ำ

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก และส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเป็นอันดับแรก คือ ด้านการสื่อสารกับด้านความสัมพันธ์ชุมชน ($r = .400^{**}$) รองลงมาคือ ด้านการสื่อสารกับด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ($r = .388^{**}$) ด้านการวางแผนกับด้านความสัมพันธ์ชุมชน ($r = .382^{**}$) โดยทุกคู่ในสามลำดับแรก มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการองค์กรกับด้านผู้เรียน ($r = .258^*$) มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์สูงสุดเป็นลำดับแรก อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการองค์กร อยู่ในระดับมาก ส่วนลำดับสุดท้าย คือ ด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพด้านผู้บริหาร สูงสุดเป็นลำดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ประสิทธิภาพด้านสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ส่วนลำดับสุดท้าย คือ ประสิทธิภาพด้านผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

3. ค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก และส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ ในระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 3 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับแรก รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการองค์กร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสื่อสาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีความคิดที่แปลกใหม่ นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้ได้ ยอมรับความคิดเห็น จากผู้อื่นและกล้าที่จะตัดสินใจ สามารถจัดบุคลากรให้ตรงกับความสามารถและความถนัด มอบหมาย งานในหน้าที่อย่างเป็นระบบ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของผ่องพรรณ พลราช (2560, น. 27-40) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ด้านในการกำหนดนโยบายและการปกครอง ด้านการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่าง ด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร ด้านการเรียนรู้ ด้านการประเมินผลงาน และการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารจัดการบุคคล ด้านการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผล และการวางแผนและดำเนินนโยบายและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ

2. ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพด้านผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับแรกอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านประสิทธิภาพด้านสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านประสิทธิภาพด้านผู้เรียนอยู่ในระดับ มากทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ดี มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา จนเป็นที่ยอมรับของครู นักเรียน และชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัลลิกา สีดาเดช (2563, น. 192) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 22 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านผลลัพธ์ภาพความสำเร็จ และด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก และส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเป็นอันดับแรก คือ ด้านการสื่อสารกับด้านความสัมพันธ์ชุมชน รองลงมาคือ ด้านการสื่อสารกับด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านการวางแผนกับด้านความสัมพันธ์ชุมชน โดยทุกคู่ในสามลำดับแรก มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการองค์กรกับด้านผู้เรียน มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สามารถนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชชานา เชื้ออนันต์ (2565, น. 37) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ การริเริ่มสร้างสรรค์กับความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สัตตบุษย์ โพธิ์รุท (2565, น. 47) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาพอเพียง และส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเป็นอันดับแรก คือ ด้านความสัมพันธ์ชุมชน รองลงมา คือ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านสถานศึกษา โดยทุกคู่อันดับมีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการสร้างอนาคตของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน เกิดการยอมรับจากครูและบุคลากรและปฏิบัติงานจนบรรลุตามวิสัยทัศน์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญประภา สาริกา (2556, น. 184) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .01 ด้วยผู้บริหารมีความตระหนักถึงความสำคัญของประสิทธิผลของสถานศึกษา ต้องการกำหนดวิสัยทัศน์แนวทางในการทำงานที่มุ่งวัดผลสำเร็จและมีประสิทธิผล

3.2 ด้านการสื่อสาร ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาพอเพียง และส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเป็นอันดับแรกคือ ด้านความสัมพันธ์ชุมชน รองลงมาคือ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุดคือ ด้านผู้เรียน โดยทุกคู่อันดับมีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่ดีต้องสื่อสารได้เข้าใจง่าย ชัดเจน ตรงประเด็น สามารถจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเกิดความรับผิดชอบและเต็มใจปฏิบัติหน้าที่เพื่อประสิทธิผลที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมัชชา จันทรแสง (2558, น. 128-154) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ด้านการสื่อสารกับตัวแปรด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้วยเหตุที่การสื่อสารที่ดีมีประโยชน์ จะก่อให้เกิดกระบวนการคิดที่นำไปถึงวิสัยทัศน์ ผู้บริหารต้องแสดงออกถึงการถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสารที่ชัดเจนเหมาะสม โดยช่องทางการพูด การเขียนที่กระชับ ตรงประเด็น สามารถพูดโน้มน้าวให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเห็นด้วย และยอมรับความคิดเห็น จนนำไปสู่การปฏิบัติจนบรรลุวิสัยทัศน์ได้

3.3 ด้านการบริหารจัดการองค์กร ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาพอเพียง และส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเป็นอันดับแรกคือ ด้านความสัมพันธ์ชุมชน รองลงมาคือ ด้านผู้บริหาร โดยทุกคู่อันดับมีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุดคือ ด้านผู้เรียน มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการจัดโครงสร้างการบริหารงาน กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน จัดบุคลากรให้ตรงตามสายบังคับบัญชา และความสามารถของแต่ละบุคคล มีการแบ่งหน้าที่ของฝ่ายงานอย่างเป็นระบบงาน และมีทีมงานในการดำเนินงาน ตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ และนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการทำงานให้สถานศึกษามีประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธรรมรัตน์ บุปผาชาติ (2565, น. 204) ได้ทำการวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้วยผู้บริหารมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการที่มีมุมมองที่กว้างไกล และมีความสามารถในด้านต่างๆ มีการประสานงานร่วมมือจากองค์กรเครือข่ายในการทำงานเป็นทีม

3.4 ด้านการวางแผน ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาพอเพียง และส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเป็นอันดับแรกคือ ด้านความสัมพันธ์ชุมชน รองลงมา คือ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านผู้เรียน โดยทุกคู่อันดับมีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสามารถวางแผนร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทำให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิผลได้ กรรณภรณ์ พุฒซงค์ (2560, น. 105) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้วยผู้บริหารมีขั้นตอนการวางแผนวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยพิจารณาจุดแข็งจุดอ่อน โอกาส อุปสรรคทั้งภายในและภายนอกองค์กรประสานความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิผล

3.5 ด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาพอเพียง และส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเป็นอันดับแรก คือ ด้านผู้บริหารและด้านความสัมพันธ์ชุมชน รองลงมา คือ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยทุกคู่อันดับมีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านผู้เรียน มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารในยุคศตวรรษที่ 21 มีความคิดแปลกใหม่ สามารถนำเอาความรู้เดิมมาพัฒนาต่อยอด ทำให้เกิดประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คชาภรณ์ เสริมศรี (2557, น. 144) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองบัวลำภู เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้วยยุคศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของประสิทธิผลการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการสื่อสาร พบว่า ควรมีการพัฒนาตนเองและส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน

1.2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาพอเพียง ด้านผู้เรียน พบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้เรียนรู้และเข้าใจสามารถอธิบายเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในด้านของส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่เป็น

ตัวอย่างที่ดีได้รับการยอมรับ การลงมือปฏิบัติจริง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ด้านการสื่อสารกับด้านความสัมพันธ์ชุมชน พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับชุมชน มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนรวมในการดำเนินงาน กิจกรรมของทางสถานศึกษา เช่น การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติราชการ การจัดกิจกรรมของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างอื่นเพิ่มเติม เช่น ศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา จะทำให้เห็นพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ในเชิงประจักษ์มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 รายกรณี กับกลุ่มโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในด้านการบริหารจัดการศึกษา มีผลงานเชิงประจักษ์เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต่างๆ

2.3 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 เพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหรือนำไปประยุกต์ใช้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาอื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราษฎ์. (2560). *ภาวะผู้นำและภาวะผู้นำการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา*.
ขอนแก่น: คลังนาโนวิทยา.
- กรรณาภรณ์ พุดชงค์. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา)*.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *เกณฑ์ประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาและสถานศึกษาพอเพียง (เกณฑ์ก้าวหน้า)*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. (2563). *แผนปฏิบัติราชการระยะ 3 ปี พ.ศ. 2563-2565*. พิษณุโลก: ผู้แต่ง.
- กรรณิการ์ เรตมอนด์. (2559). *ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)*.
- คชาภรณ์ เสริมศรี. (2557). *ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี)*.

- คะนิงนิตย์ กิจวิธึ. (2560). การศึกษาคุณลักษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สู่ประชาชนคมอาเซียน : ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21. (น. 306). กาฬสินธุ์: มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- ธรรมรัตน์ บุปผาชาติ. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 10(40), น. 197-206.
- ธีรศักดิ์ อุปรมัย, อุปไมย อธิชัย และสุชาติ บางวิเศษ. (2563). การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10 ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ผ่องพรรณ พลราช. (2560). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. วารสารราชธานีนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์, 1(1), น. 27-40.
- พรชัย เจดามาน. (2560). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงศตวรรษที่ 21: ไทยแลนด์ 4.0. สืบค้นเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2564 , จาก <http://www.kroobannok.com/83312>
- พรทิพย์ บรรเทา. (2558). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย - หนองบัวลำภู) (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- เพ็ญประภา สาริภา. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- แพรวดาว สนองฝัน. (2557). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุรธานี เขต 3 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- มัลลิกา สีดาเดช. (2563). ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 9(33), น. 187-198.
- โรงเรียนสระปทุม. (2559). ผลงานวิชาการสถานศึกษาพอเพียง. สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2565, จาก http://data.Bopp-obec.info/emis/news_view.php?ID_New=28809

- รัฐชนา เชื้อนขันธุ์. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 15(2), น. 29-41.
- วิจิตวงศ์ ฌ ป้อมเพชร. (2560). *สู่อนาคตที่มั่นคงและยั่งยืนการพัฒนาเศรษฐกิจไทยตามแนวพระราชดำริของรัชกาลที่ 9*. กรุงเทพฯ: วศิระ.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). *กระบวนการค้นคว้าใหม่ทางการศึกษา กรณีที่คณะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ศศิตา เพลินจิต. (2558). *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี)*.
- ศูนย์ขับเคลื่อนสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง. (2566). *ข้อมูลการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2566, จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=33103&Key=news20/>
- _____. (2556). *หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2566, จาก <http://www.mcl.ac.th/budget/economy/Section1%20N1.pdf/>
- สมัชชา จันทรแสง. (2558). *การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี)*.
- สัตตบุษย์ โปธิรุท. (2565). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 10(38), น. 42-50.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *แบบประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) 2559-2560*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2558). *แนวทางการดำเนินงานประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ประจำปีงบประมาณ 2559*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.